

SVERIGES AMBASSAD

New Delhi
Office of Science and InnovationDatum
2016-10-26Felix Nyström, utredningsassistent,
Tillväxtanalys New Delhi

Var står Make in India-programmet efter två år?

Make in India¹ är BJP-regeringens övergripande plan för att skapa jobb och kompetensutveckling inom 25 utvalda sektorer. Initiativet syftar till att locka fler företag (både utländska och inhemska) att etablera tillverkning i Indien, och att på så vis långsiktigt öka industrins andel av BNP från dagens 15 till 25 procent. För att lyckas med detta lanserades i slutet av september 2014 en mängd förslag för att förbättra affärsklimatet i Indien. Efter två år kan man konstatera att Indien nu är det land som tar emot mest utländska direktinvesteringar i världen och att regeringen efter omfattande förhandlingar med oppositionspartierna lyckats få den stora skattereformen GST² genomförd. Andra framsteg är att företagens administrativa börda har minskat och att taket för utländska investeringar inom ett antal sektorer har höjts. Vidare vittnar de svenska företagen om en större öppenhet och vilja hos den indiska regeringen att lösa enskilda hinder.

Inledning

Den 25 september 2014 lanserade premiärminister Modi svaret på hur hans regering skulle leverera vallöftena om högre ekonomisk tillväxt och fler jobb: en satsning på tillverkningsindustrin kallad *Make in India*. Genom incitament och förbättrat affärsklimat ska Indien bli nästa globala centrum för tillverkningsindustri. Regeringens förhoppning är att Make in India ska bidra till att skapa arbetstillfällen och kunskapsutveckling för de omkring tio miljoner indier som kommer ut på arbetsmarknaden varje år under det kommande decenniet.

I takt med att Kinas tillväxttakt mattats av är Indien nu den tillväxekonomi som växer snabbast i världen. Indien har dock tidigare haft perioder av ekonomisk tillväxt utan hög jobbtillväxt. Mellan 2005 och 2010 skapades endast 1,1 miljoner jobb (vilket motsvarar 0,2 procent på en arbetsförbefolkning på 500 miljoner) trots omkring tvåsiffriga tillväxttal.

Hösten 2014 – regeringen lanserar Make in India

Det övergripande målet med Make in India-satsningen är att tillverkningsindustrins andel av BNP ska öka från 15 procent till 25 procent och att detta skulle leda till den jobbtillväxt som landet så innerligt behöver. Regeringen identifierade vid lanseringen av programmet 25 prioriterade sektorer inom vilka ökade investeringar främjas. 100 procent utländskt ägande tilläts redan i flertalet av dessa sektorer, men i andra sektorer utlovades höjda tak. Man satte också upp målet att förbättra

¹ Detta är Tillväxtanalys tredje utvärderingsrapport om Make in India-programmet, de tidigare rapporterna finns tillgängliga på tillvaxtanalys.se.

² Se separat Tillväxtanalys-rapportering om detta i ”Indiens största ekonomiska reform sedan 1991- GST antaget av parlamentet”

Indiens position på Världsbankens *Ease of Doing Business*-ranking (från plats 142 2014) till en topp-50 placering redan 2017.³

För att lyckas med Make in India-satsningen skulle regeringen följa ett reformprogram på 98 punkter, där man bland annat utlovade höjt tak för utländska investeringar i fler sektorer, arbetsmarknadsreformer, förenklad byråkrati, en höjning av den generella kompetensnivån, förbättrat upphovsrättsskydd och förbättrad infrastruktur.

Make in India-programmet togs väl emot av både inhemska och utländska investerare. I den årliga *Business Climate Survey* 2014 framkom att svenska företag i Indien såg kraftigt förbättrade framtidsutsikter.⁴ Mumbaibörserna slog rekord efter rekord hösten 2014.

Två år senare

Om än inte formellt en del av Make in India-satsningen, har två reformer vars genomförande skulle kunna ge satsningen en rejäl skjuts framåt lyfts fram. Den första av dessa har precis genomförts: införandet av *Goods and Services Tax* (GST), som innebär att en enhetlig moms framöver kommer att tillämpas i hela landet. Förändringen har länge efterfrågats av industrin och även svenska företag och väntas enligt Indiens finansdepartement öka BNP-tillväxten med 1 till 1,5 procentenheter. Regeringen hoppas kunna införa de nya skattereglerna vid nästa budgetårs början, den första april 2017.

Den andra är en reform av Indiens markexproprieringslag (*Land Acquisition Act*) för att förenkla för uppköp av mark för infrastruktur- och industriprojekt. Regeringen tror sig för närvarande inte kunna genomföra denna reform nationellt, och har därför uppmanat delstaterna att gå i bräsch och enskilt genomföra reformer för att förbättra affärsklimatet lokalt.

Rent konkret har regeringen vidtagit följande åtgärder kopplade till Make in India:

- Bolagsskatten ska minskas från 30 till 25 procent, samtidigt som en mängd skatteundantag, som i realiteten gjort att bolagsskatten hamnat på omkring 23 procent, tas bort.
- Höjt tak för utländskt ägande i försäkrings- respektive försvarssektorn till 49 procent. Utländska direktinvesteringar tillåts nu till 100 procent inom försvarssektorn, förutsatt att regeringsgodkännande ges.
- Ett tillägg till *Companies Act*, som på många områden förenklar den administrativa bördan för företag i Indien (vad gäller t.ex. dokumenthantering och kontakter med myndigheter). Krav på en lägstanivå av aktiekapital vid nyetablering av företag togs också bort.

³ Se ruta 1 ”Världsbankens Ease of Doing Business-index” på nästa sida.

⁴ Business Climate Survey är ett samarbete mellan Sveriges ambassad i New Delhi, Generalkonsulatet i Mumbai, Business Sweden och Svenska Handelskammaren.

- I maj antogs en ny konkursslagstiftning, som ämnar att kraftigt snabba på tiden det tar att klara upp konkurser, bland annat genom bildandet av en särskild kader av statliga konkurse experter.
- En nationell investeringsportal, (www.ebiz.gov.in) har lanserats. Här får investerare bl.a. information om hur en företagsetablering i Indien går till och ges möjlighet att genomföra en sådan elektroniskt.
- Den investeringsfrämjande organisationen *Invest India*, som hjälper utländska företag att etablera sig och växa i Indien, har fått ökade anslag och ger gratis stöd.
- Effektivisering av byråkratin har under det senaste året skett, om än i olika grad i olika delstater. Denna utveckling leds av delstaterna själva, efter uppmaningar från centralregeringen om förenklad byråkrati. Införandet av ett ”Single Window System” (SWS) är exempel på en satsning för att effektivisera handläggningstiden för utländska investerare. Målet är att endast en kontakt ska krävas för att få affärslicens i Indien.
- Anslagen till yrkesträningsprogram har höjts med målet att öka antalet utbildningsplatser från 3,1 till 15 miljoner. Det övergripande målet är att ha 500 miljoner yrkesutbildade arbetare till år 2022.
- Markförvärven för vägbygge och antalet påbörjade vägprojekt har ökat. Enligt regeringen har det aldrig anlagts så mycket vägar som nu.

Exempel på investeringar kopplade till Make in India innefattar bland annat att Foxconn planerar att investera 5 miljarder USD i Maharashtra de kommande fem åren och att Siemens har utlovat en nyinvestering på en miljard USD i landet. Ericsson planerar att öppna en ny fabrik i Pune (sin andra i landet) under 2016. Både IKEA och H&M expanderar i Indien och kommer att öppna butiker under de närmsta åren. IKEA med start från 2017 och H&M sedan oktober 2015.

Därtill har regeringen varit tydlig med att de uppmärksammade fallen av retroaktiv beskattning, som en del multinationella företag råkat ut för (bl.a. Nestlé, Nokia och Vodafone), inte ska upprepas. Efter dialog med bland annat IKEA förlängdes tiden utländska detaljhandlare har på sig innan de måste uppnå kravet om att 30 procent av omsättningen ska komma från lokalt inköpta produkter till fem år efter att dess första fysiska butik öppnats (till skillnad från de nuvarande fem åren från när själva tillståndet beviljats). Samtidigt tillåts nu utländska detaljhandlare att driva egna nätbutiker, vilket välkomnas av till exempel H&M. (*För en bedömning av Indiens utveckling mot ett mer positivt företagsklimat, se även ruta 2 på sidan 6*).

Regeringen godkände i våras en ny upphovsrättspolicy, *National IPR Policy*, som ska höja allmänhetens medvetenhet om IP-frågor och öka antalet patent som kan leda till förbättringar vad gäller tillgång till sjukvård, livsmedelssäkerhet, miljöskydd och andra områden. Noterbart är också att regeringen vill att Indien ska ha fler patent på Ayurveda och Yoga-området.⁵

⁵ Tillväxtanalys har tidigare rapporterat om detta, i ”Korta nyheter från Indien vecka 20, 2016”.

Hösten 2015 publicerades en kartläggning av hur och i vilken mån varje delstat har implementerat de reformpunkter som Make in India bygger på författad av Världsbanken på uppdrag av den indiska regeringen. Rapporten fastslog att premiärminister Modis hemstat Gujarat var den mest företagsvänliga delstaten i Indien. Syftet med rapporten var att främja utbyte av erfarenheter mellan delstaterna. Världsbanken ser också ökat intresse och vilja bland delstaterna att förbättra affärsklimatet, även om det är relativt stora skillnader delstaterna emellan. Efter att regeringen haft svårt att få igenom sina förslag i parlamentet uppmanade man under 2015 delstaterna att gå i bräschen för reformer i en form av konkurrerande federalism. En uppdaterad rapport väntas presenteras senare i höst.

Ett nära samarbete mellan Världsbanken och den indiska regeringen pågår även för att förbättra samhällsstyrningen. Genom ökad digitalisering och *e-governance* vill man minska möjligheten för korruption.

Ruta 1: Världsbankens Ease of Doing Business-index

I Världsbankens ”*Ease of Doing Business*”-index för 2017 rankas Indien som nummer 130 av 190 länder. Det är en förbättring med en plats från 2016 (då man kom som nummer 130 av 189 länder). Indexet är ett sammanvägt värde utifrån 10 kategorier som länder bedöms utifrån, nämligen: starta affärsverksamhet (Indiens placering 151); hantering av bygglov (185); tillgång till elektricitet (26, en klar förbättring jämfört med föregående år); registrera ägande (138); tillgång till krediter (44); skydd av minoritetsinvestorer (13); betala skatt (172), gränsöverskridande handel (143); driva igenom kontrakt (172); och upplåsa konkurser (136).

När årets ranking presenterades i slutet av oktober 2016 var den indiska regeringen uppenbart missnöjd med resultatet och hävdade att Världsbanken inte tagit hänsyn till det senaste årets reformer i rankingen.

Indien är därmed fortsatt sämre rankat än sina sydasiatiska grannländer Bhutan (73), Nepal (107) och Sri Lanka (110) men något före Maldiverna (135) och Pakistan (144). Vidare kan konstateras att Indien rankas som nummer 76 av 168 länder i *Transparency Internationals* korruptionsranking.

Slutsatser

Opinionsundersökningar visar att förtroendet för Modi är fortsatt mycket högt, mellan 80 och 90 procent av indierna stöder premiärministern. Således är Modi en av Indiens mest populära premiärministrar någonsin. Reformagendan verkar ha tagits emot väl av utländska investerare och en drastisk ökning av utländska direktinvesteringar har skett i sedan Make in India lanserades hösten 2014. Totalt har de utländska direktinvesteringarna till Indien ökat med 50 procent sedan Make in India lanserades. De inhemska privata investeringarna har däremot inte ökat i samma takt som regeringen hoppats.

När regeringen tillträdde var förväntningarna höga och många trodde att regeringen skulle genomföra s.k. ”big bang reforms”. På grund av motsättningar i parlamentet har regeringen dock snarare sett sig tvungen att fokusera på smärre lag- och regeländringar som inte kräver parlamentariskt stöd. Genomförandet av GST ses som en stor framgång för regeringen och lyfts av bedömare fram som den mest omfattande ekonomiska reformen i Indien sedan dess ekonomi liberaliserades i början på 1990-talet. GST väntas också leda till en ökad ekonomisk tillväxttakt. Ambassaden och svenska företag i landet också kan vittna om en större öppenhet från regeringens sida att föra en dialog om enskilda svårigheter som företag möter.

Det upplevda affärsklimatet i landet har förbättrats något, men reformer kopplade till landexpropriering och arbetsmarknaden och har inte genomförts. Regeringen hoppas att delstaterna själva ska lagstifta om sådana reformer, vilket många (särskilt BJP-ledda delstater) har gjort. En annan utmaning är implementering av redan existerande program för att utbilda den många gånger dåligt tränade arbetskraften.

Den årliga *Business Climate Survey* bland svenska företag i Indien visar att de har en positiv bild av affärsklimatet i landet, men att förväntningarna har dämpats något jämfört med föregående år. 80 procent av de svenska företagen planerar dock att trappa upp sina investeringar i Indien under de kommande åren.

För att regeringen ska kunna nå sitt mål om en topp-50-placering på Världsbankens Ease of Doing Business-ranking krävs att man, utöver finslipning av lagar och regler, även tar sig an mer omfattande juridiska reformer. Enligt Världsbanken är det framförallt registrering av ägande och svårigheterna med att driva igenom kontrakt där Indien måste förbättra sina positioner avsevärt för att en topp-50-placering ska bli aktuell. GST-reformen genomförande väntas ge Indien en skjuts uppåt på rankingen, men då först nästa år.

Det är ännu för tidigt att utvärdera Make in India-programmets resultat. Investeringsflödena till Indien har ökat samtidigt som affärsklimatet har förbättrats något, men för att landet ska bli ett globalt centrum för tillverkning återstår fortfarande ett omfattande reformarbete och investeringar i infrastruktur. Dessutom visar statistik att jobbtillväxten inte varit så hög som man hoppats.⁶

⁶ Live Mint ”Job creation unlikely to pick up soon, courtesy weak exports”, 2015-12-11

Ruta 2: Indiens utveckling vad gäller förbättrat affärsklimat

Indiens utveckling i termer av förbättrat affärsklimat bedöms röra sig i en positiv riktning utifrån de 10 kategorier som Världsbanken baserar sin ranking på. Generellt putsar Indien sitt resultat i de flesta kategorier men tappar ofta i ranking då andra länder gjort större framsteg.

- **Starta affärsverksamhet:** Utvecklingen bedöms gå trögt– trots att det tar tid har reformer implementerats vilket generellt sett bedöms underlätta för etablering på den indiska marknaden.
- **Hantering av bygglov:** Utvecklingen bedöms gå långsamt framåt– en del byråkratiska reformer har genomförts, men bygglovsprocessen i Indien är fortfarande väldigt komplicerad.
- **Tillgång till elektricitet:** Utvecklingen bedöms gå kraftigt framåt. Kapaciteten i elnätet förbättras dock kontinuerligt, och en mängd stora projekt kopplade till förnyelsebar energi har lanserats. Här klättrar Indien 25 platser på listan.
- **Registrera ägande:** Utvecklingen bedöms gå långsamt framåt – men ett omfattande reformarbete är nödvändigt. Just nu är de juridiska processerna för att överföra – och bevisa – ägande mer eller mindre oöverskådliga och tar väldigt lång tid.
- **Tillgång till krediter:** Utvecklingen bedöms gå trögt – banksektorn brottas med omfattande dåliga lån.
- **Skydd av minoritetsinvestorer:** På detta område rankas Indien redan bland de främsta i världen, men får en något sämre placering på listan i år p.g.a. övriga länders framsteg.
- **Betala skatt:** Utvecklingen bedöms gå framåt – med hänvisning till den generella effektiviseringen av byråkratin och lanseringen av onlineformulär kommer betalningar kunna göras enklare i framtiden. Påtalas bör dock att Indien rankas som nummer 172 på detta område. GST-reformen väntas förbättra detta resultat avsevärt.
- **Gränsöverskridande handel:** Utvecklingen bedöms gå trögt. Också här är byråkratisk ineffektivitet och höga kostnader ett hinder för export utom landets gränser, liksom import av varor. Den ineffektiva exporten och importen kan med politisk vilja på sikt förbättras genom den generella effektiviseringen av byråkratin, friare handel och genomförandet av frihandelsavtal.
- **Driva igenom kontrakt:** Utvecklingen bedöms gå långsamt framåt – handläggningsprocesser förväntas bli kortare i takt med att administrativa reformer genomförs. Precis som med äganderegistrering är dock de juridiska komplikationerna omfattande.
- **Uppklara konkurser:** Utvecklingen bedöms gå trögt. De juridiska processerna för att lösa tvister, konkursförfarande och andra problem är omfattande, men det finns en tydlig vilja från regeringens sida att förbättra situationen. Trots ny konkurslagstiftning förbättrade Indien inte sin position i denna parameter.